

Nagrada AVNOJ-a Vojnomedicinskoj akademiji za dostignuća u oblasti medicinskih nauka i prakse

Ovogodišnji dobitnik nagrade AVNOJ-a je i Vojnomedicinska akademija JNA. To naše najznačajnije priznanje dodeljeno joj je, kako se u obrazloženju Odbora za dodelu nagrade kaže, za posebna dostignuća u rešavanju i izučavanju najznačajnijih problema iz oblasti dijagnostike i lečenja obolelih i povređenih, za vrhunske rezultate u osposobljavanju aktivnih i rezervnih oficira sanitetske službe, zbog toga što se u toj, po mnogo čemu jedinstvenoj zdravstvenoj ustanovi u nas svake godine u kontinuitetu uvodi veliki broj novih dijagnostičkih i terapijskih postupaka i, najзад, zbog toga što je dala izuzetan doprinos porastu ugleda zdravstvene službe Jugoslavije u svetu.

Takvo priznanje, s jedne strane, izaziva divljenje a, s druge strane, i teškoću kako celi opus izuzetnih dostignuća, umešnosti i pregalštva ugraditi u prigodno kazivanje uz nagradu AVNOJ-a.

Ipak, ma koliko bili dovrtljivi u stvaranju »skice za portret« Vojnomedicinske akademije, ne možemo a da ne kažemo da se osnovna naučna i stručna delatnost u njoj odvija po principima i pravilima visokoškolskih ustanova. O tome svedoče i najznačajnija pisana statutarna akta o ustrojstvu i radu Vojnomedicinske akademije (Savezna skupština 11. aprila 1960. godine donela je Zakon o Vojnomedicinskoj akademiji kojim se priznaje njen visokoškolski rang, a odgovarajući vidovi nastave izjednačavaju sa odgovarajućim nastavama na fakultetima Univerziteta).

Danas je Vojnomedicinska akademija najviša stručna nastavna i naučna ustanova sanitetske službe JNA. Jedna je od najviših stručno-medicinskih ustanova u našoj zemlji za rešavanje problema di-

jagnostike, terapije i preventivne medicine. Posедуje 12 klinika, specijalističku polikliniku, sa kabinetima svih specijalnosti i dijagnostičkim jedinicama, zatim Radiološki institut, Odeljenje za transfuziju krvi, Institut za patologiju i sudsku medicinu i brojne laboratorije. Uz to, kadrovi Vojnomedicinske akademije JNA vladaju savremenim saznanjima i metodama medicine i u svom radu se bogato koriste blagodetima savremene opreme za funkcionalna ispitivanja srca, pluća i drugih organa. Radiološka dijagnostika, primena radioizotopa, elektrofiziološka ispitivanja, laboratorijska dijagnostika, mikrohirurgija u raznim domenima hirurgije, postali su rutinski poslovi većine stručnjaka te visokoškolske nastavne ustanove. Dakle, i naj-složenije dijagnostičke i terapijske procedure nisu više nikakva tajna za lekare — specijaliste VMA. Stručni nivo u raznim granama, osobito u hirurgiji, urologiji, neurologiji, traumatologiji, plastičnoj i maksilofacijalnoj hirurgiji i u ostalim granama medicine, može se upoređivati sa dostignućima najpoznatijih medicinskih centara u svetu.

Vojnomedicinska akademija JNA je oduvek nastojala, i u tom nastojanju uspevala, da bude savremena u svim vidovima svoje delatnosti, a posebno u oblasti dijagnostike i lečenja. Od 1950. do 1982. godine u Vojnomedicinskoj akademiji JNA je uvedeno 1.508 novih dijagnostičkih i terapijskih metoda i postupaka, modifikovano je 209 i uvedeno 32 originalna metoda. Takođe, uvedeno je 459 hirurško-operativnih metoda, 462 novih laboratorijskih istraživačkih i dijagnostičkih metoda, a modifikovano je 35. Isto tako, uvedeno je i 79 eksperimentalnih laboratorijsko-epidemioloških, ali i 274 novih hemijsko-toksikoloških i bakterioloških metoda, od kojih su 58 modifikovane, a 36 originalne.

Zahvaljujući velikom ugledu koji već godinama uživa kod svih naroda i narodnosti u našoj zemlji, u Vojnomedicinskoj akademiji je od 1950. do 1982. godine stacionirano i lečeno 613.347 osiguranika, pripadnika zdravstvenog osiguranja iz svih republika i pokrajina. Za taj isti period (1950—1982) na poliklinici VMA izvršeno je 12.354.976 pregleda vojnih i građanskih lica. U istom vremenskom razdoblju izvršeno je čak 321.629 hirurških operativnih zahvata. Ako se ima na umu kvalitet izvršenih zdravstvenih usluga i razne uštede bolesnika u vremenu, onda je Vojnomedicinska akademija postigla ne samo izvanredne uspehe, već i brojne rekorde.

Vojnomedicinska akademija se, između ostalog, može pohvaliti svojom originalnom nastavnom delatnošću. Najviši savetodavni organ za probleme nastave, naučnoistraživačkog i stručnog rada je Nastavničko veće Vojnomedicinske akademije. Ono trenutno ima 28 redov-

nih profesora, 34 vanredna, 31 docenta, 2 naučna savetnika, 1 naučnog saradnika i 68 asistenata. Nastavničko veće ima 74 doktora nauka. Stalni kadar Vojnomedicinske akademije potiče iz svih krajeva naše zemlje.

U nastavnoj delatnosti ova visokoškolska ustanova orijentisala se na poslediplomsku nastavu sa osnovnim zadatkom da se osposobe kadrovi za zdravstvene službe širom naše zemlje i za potrebe sanitetske službe JNA, posebno za ONOR.

Obim nastavne delatnosti najbolje se može ilustrovati sledećim podacima:

1. Školu za rezervne oficire SHSL (ŠRO) završilo je 16.685 vojnih i građanskih lekara, stomatologa i farmaceuta;

2. Vojnomedicinska akademija je izvršila 294 pokaznih i drugih sanitetsko-taktičkih vežbi na terenu, a na njima je učestvovalo oko 3.000 aktivnih i rezervnih sanitetskih oficira lekara, stomatologa, hemičara i biologa iz JNA i građanstva;

3. Specijalizaciju u Vojnomedicinskoj akademiji završilo je 7.337 lekara, stomatologa i farmaceuta;

4. Obavezni staž završilo je 2.537 lekara, stomatologa i farmaceuta, a u Vojnomedicinskoj akademiji završilo je specijalizaciju i veliki broj stranih državljana, naročito iz nesvrstanih zemalja;

5. Jedan broj nastavnika Vojnomedicinske akademije drži predavanja i učestvuje u redovnim poslediplomskim studijama na raznim fakultetima u našoj zemlji, a veliki broj nastavnika istupa sa svojim izlaganjima na raznim seminarima, simpozijumima i kongresima u nas i u svetu. Takođe, nastavnici VMA drže redovna predavanja na kursovima u Međunarodnoj školi Crvenog krsta Jugoslavije za kadrove nesvrstanih zemalja, itd.

Naučnoistraživačkom radu se u Vojnomedicinskoj akademiji poklanja posebna pažnja. On se neguje i planski usavršava, osobito metodologija naučnog istraživanja. S tim u vezi postoji posebno odeljenje za naučnoistraživački rad pri Upravi akademije i komisije Nastavničkog veća. U okviru te delatnosti u Akademiji je održano 140 poslediplomskih tečajeva iz metodologije istraživačkog rada, sanitetske i medicinske informatike, koju je pohađalo 1.907 vojnih i lekara iz građanstva.

Takav sistematski i neprekidan naučnoistraživački rad veoma je doprineo da u Vojnomedicinskoj akademiji steknu stepen doktora nauka 82, a stepen magistara nauka 61 lekar, stomatolog, biohemičar...

Naučnoistraživačka delatnost u VMA odvija se u svim njenim ustanovama. Ona obuhvata sve vidove kliničke medicine, patologije, biohemije, toksikologije, preventivne medicine i taktike sanitetske

službe. Otuda i nije neobično što je u Vojnomedicinskoj akademiji do sada završeno 115 naučnoistraživačkih zadataka i 102 studijska zadatka iz oblasti vojne medicine, stomatologije i farmacije. Razume se, ozbiljan i kontinuirani naučnoistraživački rad doneo je ugled Vojnomedicinskoj akademiji kao instituciji, ali i njenim brojnim članovima ponaosob. Danas je jedan pripadnik Vojnomedicinske akademije član Srpske akademije nauka, a dva člana su proglašena za eksperte Svetske zdravstvene organizacije.

Osim drugih dostignuća, Vojnomedicinska akademija je dala ogroman doprinos razvitku sanitetske službe JNA. U toku svog postojanja, dakle od formiranja 1950. do današnjih dana Akademija je unela novu, kvalitativno višu dimenziju u rešavanje zdravstvenih problema pripadnika JNA i članova njenih porodica. Renomirana visokoškolska ustanova veoma mnogo je postigla na planu izvođenja medicinske i vojnomedicinske nastave za mnogobrojne aktivne i rezervne starešine sanitetske službe JNA.

Takođe, Vojnomedicinska akademija planski i konitnuirano neguje i razvija vezu sa svim centrima i ustanovama službe JNA. Posebno uspešnu saradnju ostvarila je sa vojnim bolnicama u Splitu, Novom Sadu, Meljinama, zatim sa Institutom za vazduhoplovnu medicinu u Zemunu, Institutom za pomorsku medicinu u Splitu, Vojnotehničkim institutom u Beogradu i sa svim higijensko-epidemiološkim odredima armija.

Najzad, Vojnomedicinska akademija vodi neprekidno brigu o ulozi zdravstvene zaštite u celom našem sistemu ONO i DSZ. Ta njena briga izražavala se, a i danas se izražava kroz nekoliko značajnih vidova: prvo, Vojnomedicinska akademija je uzela učešće u izgradnji cele naše doktrine o sanitetskom zbrinjavanju pripadnika oružanih snaga; drugo, u uslovima samoupravljanja i decentralizacije u našoj zemlji, kada više republičkih i pokrajinskih medicinskih centara sve uspešnije pristupa rešavanju organizacionih problema zdravstvene zaštite stanovništva i oružanih snaga, sve više dolazi do izražaja Vojnomedicinska akademija kao visokoškolska ustanova koja ima mogućnosti da iznađe i ona rešenja koja su od vitalnog značaja za celu našu zemlju, razume se, kada je reč o lečenju i zbrinjavanju u sklopu naše koncepcije ONO i DSZ.

Svakako, sve što je rečeno o Vojnomedicinskoj akademiji JNA samo je mali isečak iz njenog bogatog stvaralaštva, visoke stručnosti i pregalaštva. Ili, rečeno je samo onoliko koliko se obično kaže u svečarskim prilikama, pa i prilikom dobijanja nagrade AVNOJ-a.

V. A.